

SEverity of Non-dopaminergic Symptoms in Parkinson's Disease (SENS-PD) scale

Cognitief functioneren

Woordherinneringstaak

(NB: 10 woorden worden steeds minimaal 4 seconden aangeboden; hardop door de patiënt laten voorlezen, geen tijdslimiet aan het herinneren)

Instructie: "Lees de woorden hardop. Het zijn tien woorden, waarvan u er zoveel mogelijk moet proberen te onthouden! Na het oplezen van alle woorden, probeert u er zoveel op te noemen".

groenteboer prikkeldraad boter koffie gordijn hand krant mond trein muur

0 = 8 – 10 goed

1 = 6 – 7 goed

2 = 5 goed

3 = 4 goed

4 = ≤ 3 goed

Terugtellen (30 naar 0)

(NB: fout kan óf de volgorde, óf het overslaan / niet weten van het getal, óf het niet afmaken van de reeks betreffen)

Instructie: "Wilt u van de 30 drie aftrekken, dan van de uitkomst weer 3 aftrekken en daarmee doorgaan tot 0?"

0 = 0 fout

1 = 1 fout

2 = ≥ 2 fouten

Semantic fluency

(NB: 1 minuut; geen woordherhalingen of woordvariaties, zoals aap-apin, beer-berin etc.; ook categorieën zijn toegestaan, zo zijn 'vogel' en 'merel' beiden goed; noteer zowel het aantal goede dieren als de namen van alle genoemde dieren)

0 = ≥ 25 goed

1 = 20 – 24 goed

2 = 15 – 19 goed

3 = 0 – 14 goed

Psychiatrische complicaties

Hallucinaties

Nam u dingen waar (zien, horen, voelen, ruiken) waarvan u wist dat ze er niet waren of dat andere mensen ze niet waarnamen? Wanneer u dit waarnam, realiseerde u zich dan dat het niet echt was? Reageerde u wel eens op deze verschijnselen (probeerde u het bijvoorbeeld aan te raken)? Maakten deze verschijnselen u bang? Werd u opgewonden of agressief als u deze verschijnselen opmerkte of als iemand u probeerde te overtuigen dat ze niet echt waren? Voor de verzorger: heeft u de indruk dat de patiënt verschijnselen waarnam die er niet waren, bijvoorbeeld, sprak hij/zij met mensen die er niet waren? Wist hij/zij dat het niet echt was of kon u hem/haar overtuigen dat het niet echt was? Werd hij/zij opgewonden of agressief als hij/zij deze verschijnselen waarnam?

0 = afwezig

1 = licht; volledig inzicht; niet-bedreigend

2 = matig; gedeeltelijk inzicht; kan overtuigd worden; kan bedreigend zijn

3 = ernstig; geen inzicht; kan niet overtuigd worden; kan gepaard gaan met een verhoogde emotionele stemming, opwinding, agressie.

Illusies en misidentificaties van personen

Nam u dingen anders waar (zien, horen) dan ze werkelijk waren (bijvoorbeeld een persoon in plaats van een boom, een insect in plaats van een kruimel)? Wanneer u deze waarnam, realiseerde u zich dan dat het niet echt was? Reageerde u soms op deze verschijnselen (probeerde u het bijvoorbeeld aan te raken)? Maakten deze verschijnselen u bang? Werd u opgewonden of agressief als u deze verschijnselen opmerkte of als iemand u probeerde te overtuigen dat ze niet echt waren? Voor de verzorger: heeft u de indruk dat de patiënt verschijnselen anders waarnam, bijvoorbeeld, zwaaide hij/zij naar een boom of pakte een kruimel op terwijl hij/zij zei dat het een insect is? Wist hij/zij dat het niet echt was of kon u hem/haar overtuigen dat het niet echt was? Werd hij/zij opgewonden of agressief als hij/zij deze verschijnselen waarnam?

0 = afwezig

1 = licht; volledig inzicht; niet-bedreigend

2 = matig; gedeeltelijk inzicht; kan overtuigd worden; kan bedreigend zijn

3 = ernstig; geen inzicht; kan niet overtuigd worden; kan gepaard gaan met een verhoogde emotionele stemming, opwinding, agressie.

Verwardheid: (gestoorde aandacht, geheugen, oriëntatie in tijd, plaats of persoon of onsamenhangende spraak)

Was u in staat om zo helder te denken als u gewend bent? Kon u zich concentreren? (Op een boek of een gesprek?) Hoe was uw geheugen? (Vergat u waar u mee bezig was?) Hoe was uw oriëntatie? (Wist u altijd waar u was, kon u de weg vinden; wist u welke dag/maand het was of dat het ochtend of avond was; wist u altijd wie een voor u bekend persoon was).

Hoe samenhangend was uw spraak? (Stopte u wel eens met praten omdat u de aandacht niet bij het onderwerp kon houden of een onlogische overstap naar een ander onderwerp maakte?) Voor de verzorger: heeft u de indruk dat de patiënt problemen had met concentratie, geheugen, oriëntatie of de spraak?

- 0 = afwezig
- 1 = licht; licht gestoord bewustzijn van de omgeving of aandacht; kan enkele problemen hebben met het geheugen, oriëntatie of een onsamenhangende spraak
- 2 = matig; bewustzijn van de omgeving is behoorlijk gestoord; gestoorde aandacht; kan behoorlijke problemen hebben met het geheugen, oriëntatie of een onsamenhangende spraak
- 3 = ernstig; is zich niet bewust van de omgeving, niet in staat de aandacht te richten, vast te houden of te verplaatsen; kan ernstige problemen hebben met geheugen, oriëntatie of een onsamenhangende spraak.

Postural-Instability-and-Gait-Difficulty

Opstaan vanuit een stoel

De patiënt wordt geïnstrueerd om de armen voor de borst te kruisen; gebruik een stoel met een rechte leuning

- 0 = normaal
- 1 = langzaam; hoeft de armen niet te gebruiken om overeind te komen
- 2 = moet de armen gebruiken om overeind te komen (kan opstaan zonder hulp)
- 3 = niet in staat om op te staan (zonder hulp)

Gaan

Beoordeel het gangpatroon; gebruik een loophulp of bied hulp indien nodig

- 0 = normaal
- 1 = lichte vertraging en/of reductie van staphoogte of lengte; schuifelt niet
- 2 = ernstige vertraging of schuifelt of heeft festinaties
- 3 = niet in staat te lopen

Posturale instabiliteit

Sta achter de patiënt en trek de patiënt naar achter terwijl hij/zij rechtop staat met de ogen open en de voeten iets uit elkaar geplaatst; de patiënt is niet voorbereid

- 0 = normaal; mag 2 stappen nemen om te herstellen
- 1 = neemt 3 of meer stappen; herstelt zonder hulp
- 2 = patiënt zou vallen als hij/zij niet opgevangen werd
- 3 = spontane neiging om te vallen of niet in staat om zonder hulp te staan

Vragenlijst voor patiënt

Slapen overdag en 's avonds

Let op! Slaapproblemen die in de loop van de avond optreden (dus vóór het naar bed gaan), dient u ook tot slaapproblemen overdag te rekenen.

Hoe vaak bent u in de afgelopen maand overdag of 's avonds onverwachts in slaap gevallen?

- 0 = nooit
- 1 = af en toe
- 2 = regelmatig
- 3 = vaak

Hoe vaak is het in de afgelopen maand voorgekomen dat u in slaap viel terwijl u rustig zat?

- 0 = nooit
- 1 = af en toe
- 2 = regelmatig
- 3 = vaak

Hoe vaak is het in de afgelopen maand voorgekomen dat u in slaap viel bij TV kijken of lezen?

- 0 = nooit
- 1 = af en toe
- 2 = regelmatig
- 3 = vaak

Autonome symptomen

Als u in de afgelopen maand medicijnen gebruikte in verband met één of meer van de genoemde problemen, dan gaat het erom hoe het met u ging mét deze medicijnen.

Moest u in de afgelopen maand hard persen om ontlasting te kunnen hebben?

- 0 = nooit
- 1 = af en toe
- 2 = regelmatig
- 3 = vaak

Had u in de afgelopen maand last van ongewild urineverlies?

- 0 = nooit
- 1 = af en toe
- 2 = regelmatig
- 3 = vaak / gebruik catheter

Werd u in de afgelopen maand licht in het hoofd als u een tijd stond?

- 0 = nooit
- 1 = af en toe
- 2 = regelmatig
- 3 = vaak

Gebruikte u in de afgelopen maand medicijnen tegen:

Obstipatie (verstopping)? nee ja: _____

Plasproblemen? nee ja: _____

De bloeddruk? nee ja: _____

Depressieve klachten

Beantwoord de volgende 3 vragen met het antwoord dat het beste weergeeft hoe u zich **gedurende de afgelopen week** gevoeld heeft.

Ik geniet nog steeds van de dingen waar ik gewoonlijk van kon genieten

0 = zeker zo veel

1 = wat minder

2 = duidelijk minder

3 = nauwelijks nog

Ik kan lachen en dingen van de vrolijke kant zien

0 = net zoveel als gewoonlijk

1 = nu wat minder

2 = nu duidelijk minder

3 = helemaal niet meer

Ik kijk met plezier uit naar dingen

0 = net zoveel als gewoonlijk

1 = iets minder dan gewoonlijk

2 = veel minder dan gewoonlijk

3 = nauwelijks